

תת"ע 2667/10/14 - מדינת ישראל נגד מראד נגדי

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

04 ינואר 2015

תת"ע 2667-10-14 מדינת ישראל נ' נגדי

בפני כב' השופט רועי פרי

המאשימה:

מדינת ישראל באמצעות תביעות תעבורה תל אביב

נגד

הנאשם:

מראד נגדי

באמצעות ב"כ עו"ד אכרם חליחל

החלטה

1. בפני בקשה מטעם המאשימה לחזרה מהסדר טיעון.
2. הנאשם עומד לדין בגין עבירה של נהיגה בשכרות לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה.
למקרא כתב האישום עולה כי הנאשם נהג ביום 3.10.14, לפנות בוקר, רכב פרטי ברחוב השומרון בתל אביב, כשהוא שיכור, כך שבדגימת נשיפה מגופו נמצא ריכוז אלכוהול של 350 מיקרו גרם בליטר אויר נשוף.
3. ההקראה בתיק נקבעה ליום 27.11.14.
הסנגור הגיש בקשה לשינוי מועד הדיון, עקב הסדרת הייצוג - לה נעתרתי והדיון נקבע ליום 30.12.14.
4. ביום 30.12.14, הוצג בפני בפתח הדיון, הסדר טיעון, שהושג בין הצדדים.
בהתאם להסדר הצהירה התובעת על תיקון כתב האישום לתקנה 26(2) לתקנות התעבורה, ונמסר לי כי הצדדים יעתרו במשותף לענישה של 6 חודשי פסילת רישיון, בניכוי הפסילה המנהלית, פסילה מותנית, קנס והתחייבות.
5. בית המשפט הבהיר כי אינו כבול בהסדר הטיעון והסנגור אישר שאכן זה ההסדר.
הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, מסר כי ההסדר מקובל עליו והוא יודע שבית המשפט אינו כבול בהסדר.
בשלב זה, **ובטרם ניתנה הכרעת דין והורשע הנאשם**, קמה התובעת ממקומה וביקשה לחזור בה מהסדר

הטיעון.

6. התובעת נימקה בקשתה כי טעתה, עת הציעה את ההצעה לסנגור באולם, שכן עיינה בטעות ברישום תעבורתי של נאשם אחר ולא ברישום של הנאשם נשוא תיקנו. **"הצעתי לחברי הסדר שאינו עומד באף מתחם ענישתי ואני סבורה ששיקול זה לאחר שלא נגרם כל עינוי דין לנאשם כי תוך פחות מדקה הודעתי שאני חוזרת בי אינו שיקול לנזק הציבורי הכבד שייגרם לציבור בעקבות הסדר זה"**.

בהמשך פירטה התובעת, כי מדובר במי שבעברו הרשעות קודמות בשכרות ונהיגה בזמן פסילה.

7. הסנגור המלומד, מתנגד לבקשה ולחזרה מהסדר הטיעון אשר הושג בין הצדדים.

הסנגור התרעם על טיעוני התביעה. טען והטעים כי נחשף לעברו של הנאשם שניות לפני ההסדר **"ולכן אין מחובתי וזה גם לא מופיע בשום מקום שאני צריך לדבר על העבר התעבורתי שלו כל עוד זה לא עלה ע"י התובעת..."**.

הסנגור הסביר כי אכן, ההגעה להסדר היתה באולם, עם התובעת, שעה לפני הצגתו. הנאשם עודכן בפרטי ההסדר, הודה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן וענה לבית המשפט שהבין את ההסדר והדבר מקובל עליו. הסנגור טען כי למעשה הוכרע דינו של הנאשם, גם אם לא ניתנה הכרעת דין, ורישומה של זו הוא עניין טכני, כדבריו.

הסנגור טען כי במידה ויבוטל ההסדר ייגרם לנאשם עיוות דין בלתי הפיך ושלא באשמתו. הסנגור טען כי היה על התובעת לעיין היטב בדברים לפני המו"מ וההגעה להסדר, **"אני חושב שבגין טעות גם משפטית צריך לשלם. זה מבלי להכנס לחומר הראיות, ההסדר היה בשל כשלים בחומר הראיות, אני באתי בכוונה לכפור, אולם הגענו להסדר"**.

דין והכרעה

8. הסדר טיעון הינו הסכם בין התביעה להגנה, בו מתחייבת הראשונה לוותר או להקל מהאישום או האישומים עם או בלי הסכמה עונשית, שלרוב יש בה הקלה ביחס לענישה הצפויה לאורו של כתב האישום המקורי, וזאת בתמורה להודאת הנאשם בבית המשפט בעובדות שיש בהן כדי להרשיעו - **ראו בג"צ 218/85 ארביב נ' פרקליטות מחוז תל אביב, פ"ד מ(2) 393 - להלן: "הלכת ארביב"**.

9. כב' השופט ברק, כתוארו דאז, קבע במסגרת **הלכת ארביב**, שעודנה ההלכה המחייבת בסוגיה זו (ראו פסקה 13 בעניין בג"צ 492/11 יחיא טורק נ' פרקליט המדינה, מיום 27.3.11), כהאי לישנא:

"...בצד חובתה של המדינה לקיים את הסכמיה עומד כוחה של המדינה להשתחרר מהחובה, אם טובת

הציבור דורשת זאת. חובתה של המדינה לקיים את הסכמיה אינה חובה מוחלטת. היא חובה יחסית".

"המדינה והתובע רשאים להשתחרר מעסקת טיעון, אם טובת הציבור דורשת זאת. לשם בחינתה של טובת הציבור יש לקחת בחשבון מספר שיקולים. החשובים שבשיקולים הם שלושה: אמינות השלטון; הגשמת מטרות המשפט הפלילי; האינטרסים של הנאשם".

לנאשם כידוע אינטרס כפול, אינטרס הצפייה כי ההבטחה שניתנה לו תקיים ואינטרס ההסתמכות, דהיינו הנאשם פעל על יסוד הבטחה - הודה בעובדות שיש בהן להרשיעו או שינה מצבו בדרך אחרת (**ראו והשוו באשר לסוגיית 'שינה מצבו בדרך אחרת' -**

ת.פ.(עכו) 5365/03 מדינת ישראל נ' יאסר חטיב, מיום 6.1.09).

10. שנינו ולמדנו כי חזרתה של התביעה מהסדר טיעון הינה בבחינת חריג, אם כי אפשרי,

גם לאחר הכרעת דין וגם בשלב הערעור, לדוגמא אם בית המשפט לא כיבד את ההסדר והמדינה מחליטה לסגת בה מההסדר ולא להגן עליו, מתוך בחינה מחודשת, בערכאת הערעור.

(דנ"פ 1187/03 מדינת ישראל נ' פרץ, מיום 31.3.05; בג"צ 492/11 יחיא טורק נ' פרקליט המדינה, מיום 27.3.11, ת.פ. (רמלה) 37259-03-12 מדינת ישראל נ' מלכה, מיום 21.1.13).

בין היתר, נקבע כי טווח שיקול הדעת של התביעה שלא להגן על הסדר הטיעון בערכאת הערעור הינו מצומצם יחסית ונגזר **מנסיבות מיוחדות**. בנוסף בעת עריכת ההסדר על התביעה להזהיר מראש את הנאשם מפני האפשרות של הצגת עמדה שונה בערכאת הערעור - **ראו הלכת פרץ**.

הכלל, על פי הלכת ארביב, כי יש ליתן משקל מיוחד לאינטרס הציבורי באמינות השלטון ולא לאפשר לתביעה לחזור בה מהסדר הטיעון. נטל השכנוע לפיו לא יחול הכלל שנקבע בהלכת ארביב מוטל על כתפי התביעה (**ראו הלכת טורק**).

רק בנסיבות חריגות, כגון גילוי נסיבות חדשות או שגיאה שלא ניתן להשלים איתה, עשוי להתקיים אינטרס ציבורי בשחרור התביעה מהסדר הטיעון.

11. בעניינו, מתקיימים האינטרסים הכפולים של הנאשם.

אינטרס הצפייה - שהתביעה תעמוד בהסכמתה ואינטרס ההסתמכות, שכן הודה במיוחד לו בכתב האישום

המתוקן, בתקנה 26(2) לתקנות התעבורה, כך שיש בהודאתו בעובדות אלה כדי להרשיעו, חלף ניהול משפט.

בהלכת ארביב נקבע כי ככל שהשינוי אצל הנאשם קטן יותר (שם ביטלה התביעה את ההסדר כעבור יומיים) ואילו שינוי הנסיבות הוא רב יותר - ניתן להצדיק שחרור התביעה מההסדר.

ברי, שהכל צריך להיעשות באספקלריית האיזון שבין השיקולים השונים: האינטרסים של הנאשם, הגשמת מטרות המשפט הפלילי ואמינות השלטון.

12. עמדתי על האינטרסים המתקיימים אצל הנאשם בתיק זה.

אמינות השלטון - ברורה היא - שלטון אמין הוא שלטון המקיים הבטחותיו.

נותר לדון באינטרס הציבורי שבהליך זה, בשים לב להגשמת המטרות של המשפט הפלילי.

מטרותיו של המשפט הפלילי - חוק וסדר. אכיפה אפקטיבית של רשויות החוק והבאת עבריינים לדין למען ישמר הסדר הציבורי, שלום הציבור ובטחונו, ולא פחות חשוב מכך - תוך שמירה על זכויות הנאשם.

בעבירות של נהיגה בשכרות קיים אינטרס ציבורי מובהק, באכיפה אפקטיבית והעמדת נהגים בנסיבות אלה לדין.

עבירות של נהיגה בשכרות או תחת השפעת משקה משכר או סמים, הינן עבירות חמורות, שעלולות לגרום לנוהג הרכב לאבד שליטה על רכבו או על מערכותיו, ובתוך כך לגרום לתאונות דרכים ולפגיעה בנפש.

מדינה מתוקנת, החפצה חיים, אינה יכולה להשלים עם התופעה של שתיית אלכוהול או נטילת סמים ונהיגה ברכב, עסקינן בשילוב קטלני המסכן את הציבור ומשתמשי הדרך.

בעניין זה, יפים דבריו של כב' השופט ג'ובראן, במסגרת רע"פ 6439/06 קריטי נגד מדינת ישראל, תק-על (2006) 807: "נהיגה במצב של שכרות מסכנת את חייהם של הנוהגים בכביש והיא מהווה גורם מרכזי למספרן הרב של תאונות הדרכים. על כן, יש לנקוט במדיניות ענישה מרתיעה ולהעניש בחומרה נהגים הנתפסים כאשר הם נוהגים בשכרות".

לא בכדי קבע המחוקק בצד עבירה זו פסילת מינימום של שנתיים, כאמור בסעיף 39א לפקודת התעבורה. המחוקק אף הגביר בשנים האחרונות את מאמצי האכיפה וההרתעה כנגד תופעת הנהיגה בשכרות בדמות פסילת רישיון מנהלית לצד איסור שימוש ברכב בו בוצעה העבירה למשך 30 ימים, גם אם הנהג אינו בעליו של הרכב - ראו סעיף 57א לפקודת התעבורה ורע"פ 1286/11 אמברם נ' מדינת ישראל, מיום 16.10.12.

מתחם העונש ההולם בעבירת שכרות, שנעברה בפעם הראשונה, נע בין פסילת המינימום, בת השנתיים, כאמור בסעיף 39א לפקודת התעבורה, לצד ענישה נלווית, כגון מאסר מותנה, פסילה על תנאי וקנס, ועד לפסילה לשנים, ארוכה יותר, לצד רכיב של מאסר, ולו בעבודות שירות וענישה נלווית.

ענישה הולמת גם היא חלק מהאינטרס הציבורי והגשמת מטרות המשפט הפלילי.

עקרון ההלימה, בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, הינו עקרון הבכורה, המנחה בענישה. דהיינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעקרון ההלימה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט' לחוק העונשין, כאשר בתוך מתחם העונש יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב, בין היתר, בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

חלק מרכזי, בתוך הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, מצוי בעברו של הנאשם, ובעניינו עברו התעבורתי.

13. התובעת טענה כי טעתה, ולמעשה הסתמכה על נסיבות אחרות - עבר תעבורתי של נאשם אחר. עת גילתה הדבר, בגדרי זמן של דקות, הודיעה על טעותה וביקשה לחזור בה מההסדר, שאינו עומד ברף הענישה ויגרום נזק לציבור, לשיטתה.

אין מחלוקת בין הצדדים, שההסדר הושג באולם, טרם הדיון, ברמה של עד שעה עובר להצגתו, בשים לב שהתובעת טעתה בנסיבה מהותית - עברו התעבורתי של הנאשם והעריכה את הדברים עפ"י עובדות שאינן נכונות. מיד עת התגלתה הטעות, ובטרם הורשע הנאשם והוכרע דינו, קמה והודיעה על הטעות וביקשה לחזור בה מההסדר.

נסיבות מיוחדות אלה, מטות את הכף לטובת האינטרס הציבורי, והביאוני לקבל את בקשת המדינה לחזרה מההסדר.

אכן אירע שינוי נסיבות מהותי, הגם שהוא תולדה של טעות מהותית או שגיאה שלא ניתן להשלים איתה **(ראו פסקה 21 להלכת טורק)**. התובעת הסתמכה על רישום תעבורתי שאינו נכון. אילו היתה מסתמכת על הרישום של הנאשם ההסדר לא היה בא לאוויר העולם.

הטעות התגלתה בטווח זמן קצר של דקות עד שעה, בהסדר שנעשה באולם, בבוקר הדיון, במעמד הנאשם והסנגור, בשים לב לעומס התיקים המוטל על כתפי התביעה, ביום דיונים, בדיני התעבורה.

אכן הנאשם הודה במיוחס לו, עם זאת טרם הורשע וטרם הוכרע דינו -

ראו בעניין זה הצ"ח סדר הדין הפלילי, מס' 65, בעניין הסדרי טיעון. בין היתר, מוצע כי תובע יהא רשאי בכל שלב שלפני **הכרעת דין** לחזור בו מהתחייבותו לפי ההסדר, אם פרקליט מחוז אישר זאת, לאחר שמצא טעמים מיוחדים שיירשמו כי טובת הציבור מצדיקה זאת, או ביחס לתובע משטרתי - ראש יחידת התביעות.

כמו כן ראו הנחיית פרקליט המדינה 8.1 מיום 12.2.09, סעיף 39, לעניין חזרה מהסדר טיעון וההפניה להלכת

ארביב (שם).

אכן, הנזק שעלול להיגרם לציבור ולו בהעברת מסר, שחוטא ייצא נשכר, בעבירה של נהיגה בשכרות, **בעטיה של טעות של רגע** - הוא שיקול נכבד שיש לקחתו בחשבון במקרה שלפני.

למותר לציין, גם אם היו הצדדים ממשיכים בטיעוניהם, ובית המשפט היה מגלה את הטעות בעצמו, דהיינו שעסקין ברישום תעבורתי שאינו נכון - בית המשפט לא היה כבול בהסדר.

אכן, הכלל הוא שיש לכבד הסדרי טיעון, והדבר מהווה אינטרס ציבורי מובהק, שקצרה היריעה מסקירת מלוא הנימוקים בעניין.

יחד עם זאת, על בית המשפט לכבד הסדר טיעון או לסטות ממנו, במקרים חריגים, בהתאם לגדרי הלכת פלוני - **ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577** ובשים לב לתיקון 113 לחוק העונשין. **(השוו: תד(ת"א) 6466-09-12 מדינת ישראל נ' קרפוב, מיום 10.4.13).**

סוף דבר

14. מכלל הנימוקים לעיל, אני מקבל את הבקשה ומתיר לתביעה לחזור בה מהסדר הטיעון.

עם זאת, במידה והצדדים ימשיכו להידבר ביניהם, על התביעה לקחת את ההשתלשלות האמורה לטובת הנאשם - ראו סעיף 40א(9) לחוק העונשין.

15. היות שההסדר כלל תיקון בכתב האישום, יוחזר כתב האישום המקורי על כנו, ובתוך כך הנני מתיר לנאשם לחזור בו מהודיה בהתאם לסעיף 153 לחסד"פ ולהתחיל ההליך מראשיתו.

16. לאור השתלשלות הדברים, בשים לב לנסיבות להן נחשפתי, מן הראוי, כי התיק יועבר לסגנית הנשיאה, כב' השופטת פראג - לבוא, אשר תקבע המותב אשר ידון בו מראשיתו.

המזכירות תעביר החלטתי לצדדים באמצעות הפקס.

ניתנה היום, י"ג טבת תשע"ה, 04 ינואר 2015, בהעדר הצדדים.